

השולח פרק רביעי גיטין

לד.

עין משפט נר מצוה

י"א ב מ"י פ"י מהל' נהלות
הל"ד סגן עשן ו' טו"שע
חומ"ת ק"ד רפ"ט סעי' א'
י"ח ג ד מ"י פ"ו מהל'
גירוסין הל' כה סגן
עשן ו' טו"שע א"ה"ע ס"י
קמ"ה סעי' כג'
י"ט ה מ"י פ"ע מהל'
גירוסין הל"ד סגן ש"ס
טו"שע א"ה"ע ס"י קמ"ה סעי'
ז':

פסקי רי"ד

שמואל יתומים שבאו לחלוק
בבכסי אביהן ב"ד מעמידין
להן ואפטרופוס ובוררין להן
חלק יפה ואם הגדילו יכולים
למחות ורב נחמן דריה אמר
אם הגדילו אין יכולין למחות
א"כ מה מ"ח ב"ד יפה: התם
ממונה הכא אסורא פי'
במונא הפקר ב"ד היה
הפקר כח ב"ד א"כ מ"ש
מה כח ב"ד יפה לא אפקעו
קידושיה. גידול בר עלאי
שדר לה גיטא דרביהוא אתא
שליח אשכחיה דקמ"ה
ונגולה. פי' היתה אורת
הרהא לה גיטא ולא נתנו לה
ואמר לה הא גיטא אמרה ליה
זיל השתא (בר' [מיהא] אתא
לגביה בעל א"ל ברוך הטוב
והמטיב אביי אמר ברוך
הטוב והמטיב ולא בטיל
גיטא ורבא אמר ברוך הטוב
והמטיב ובטיל גיטא במאי
קמ"פילו בגלוי דעתא בגיטא
קמ"פילו אביי סבר גלוי
דעתא בגיטא לאו מילתא היא
ורבא סבר גלוי דעתא בגיטא
מילתא היא פי' המבטל
שליחות הגט צריך שיבטל
בפיו ואם היה לבו שלם
לבטל ולא הצביא מפיו אינו
כלום דבריהם שבלב אינן
דברים הולכים על זמן שלא
הצביא מפיו היבטול א"כ
שגילה דעתו לא הוי כלום
ורבא סבר א"כ דק"ל
דבריהם שבלב אינן דברים
היכא דאיכא גלוי דעתא
כאלו גילה בפיו דמי אמר
רבא מנא אמנא לה דרב
ששת אשקליה גיטא להווא
גברא בעל כרחיה אמר להו
לשדריה אמר לכו רב ששת
ליבטיל גיטא ואצרכיה רב
ששת גיטא אחרינא: ואביי
אמר רב ששת מבטל גיטא
דאינש הוא ההוא איהו
בטליה וההוא דאמר להו הכי
משום דמתחמת דפניו הוא
דקמ"התא. אמר אביי מנא
אמנא לה דרב יהודה
אשקליה גיטא לתתיה דרב
ימיה ביראה. פי' בעל
כרחיה. ובטליה. הדרו
אשקליה ובטליה ואמר להו
לשדריה אשקליה קרי
בבאורייתו כי היכי דלא
תשמעון מיליה וכתבו ליה
ואי ס"ד גלוי דעתא בגיטא
מילתא היא הא ק"ו חזו ליה
דקא רהיש בתריהו וק' לי
טובא דאפילו לאביי דאמר
גלוי דעתא בגיטא לאו
מילתא היא היכא דבטלו
מפיו מי לא בטיל והיכי אמר
ליתבי קימא באונייהו (דלא
לאשמעו) (שלא ישמעו
ביטולו) אטו בשמיעת העדים
תליא מילתא אי בטליה מי
לא בטיל ומנאצט צ"ב בטל
ובנה ממוזים ועדים אינן
אלא לברו העדות שבטלו
אבל שלא יתיקיה הבטול
בלא עדים שאלו שניהם
מורדים בטל והאשה מי לא
בטיל ר"ל לפי הדחק
הביטול בלי עדים אינו
מועיל וא"כ שניהם
מורדים. ומתני' דנחן הגיע
השליח וקום אצל אשתו

יתומין שבאו לחלוק להן. כל
אחד אחד ואחד אינו רוצה לא
אחד אחד והיכא שלא באו שניהם
דקדושיה (דף מ"ג). מיימי לה
לחלוקת הארץ שהיו שם כמה יונקי
שדים ומיהו אין רציה גמורה משם
ללא לגמרי מדמי לה לחלוקת הארץ
הימה על פי הדיבור והיו שם אוריס
ומומים (משום הכין הגדילו אין
יכולין לנמות וצפרק אלמנה צינמות
(דף י"ז): דאמר (כולס) זכרים יאלכו
א"כ דשמא ימלא עובר זכר דעדיין
תקנתא כדכר נחמן נמי אין רציה
דהתם שאני דא"כ שאלא נא כי
אם האחד עדיין להו תקנתא לפי
שיש תקנה גס לעובר (ו) ומתעלה
חלקו צדק צנמ שאלכו עזדים
אלו כתרומה שלא ימונו כרצנ:

בית דין מעמידין אדם אפטרופוס
ובוררים אהם בו. א"ר"ת וכן
ר"ת דבוררים להם צ"ד לנרין שומת
צ"ד ואפטרופוס מעמידין להן לשמור
לכל אחד חלקו צפני ענמו דעד
עתה היה שומר הכל צידה וצורין
ע"י גורל דאין טריחומא להטיל
גורלות א' ואפילו צבורל שייך לצבור
חלק יפה כגון אס יש שלש שדות
טוב שטול כל אחד ואחד שדה אחת
ויהיה חלקו צבת אחת ממה שחלוקו
כל שדה לג' חלקים וכמה ענייני
צדיות יש צו צחלונות וסולמות
ודק דוקא צדכר שייך צו גוד
או איגוד חולקין ומדקדק ר"ת דאי
חולקין אפילו צדכר שייך צו גוד או
איגוד אמאי דמיק צריש האיש מקדש
צדיות הוה ליה למימר דיתילין לנמות
צדו או איגוד והא דלא קאמר יכולין
לנמות אס טעו צפמות משמות דמכרן
קיים משום דלא מסתבר שאלמ
שמואל חן הגדילו יכולין לנמות צבייל
טעות צפמות משמות דמודה שמואל
יש ליפות צדק כח צ"ד דהוי כמאן
דלא טעו כלל א"כ שחילוק לנמות
צדיות צוה אין ליפות כח צ"ד
או איגוד חלקו העבדים דשאי התם
דמתעלה חן העובר צדק צנמ

עבדים אולכים צתרומה ויש לעובר צדק חלק יפה יומין
למאי ניהוש לה אי משום אונסא (ו) אין אונס בגיטין אי משום גלוי דעתא
בגיטא פלוגתא דאביי ורבא הוא ההוא דאמר להו אי לא נסיבנא לריש ירהא
דאדר ליהווי גיטא כי מטא ריש ירהא דאדר אמר להו אנא לריש ירהא
דניבן אמרי למאי ניהוש לה אי משום אונס אין אונס בגיטין אי משום
גלוי דעתא פלוגתא דאביי ורבא והלכתא בנחמן והלכתא בנחמן
עבדים אולכים צתרומה ויש לעובר צדק חלק יפה יומין
למאי ניהוש לה אי משום אונסא (ו) אין אונס בגיטין אי משום גלוי דעתא
בגיטא פלוגתא דאביי ורבא הוא ההוא דאמר להו אי לא נסיבנא לריש ירהא
דאדר ליהווי גיטא כי מטא ריש ירהא דאדר אמר להו אנא לריש ירהא
דניבן אמרי למאי ניהוש לה אי משום אונס אין אונס בגיטין אי משום
גלוי דעתא פלוגתא דאביי ורבא והלכתא בנחמן והלכתא בנחמן

יתומין אשבאו לחלוק בנכסי אביהן בית
דין מעמידין להן אפטרופוס (ו) ובוררים להן
חלק יפה הגדילו יכולין למחות ורב נחמן
דריה אמר הגדילו אין יכולין למחות דאם
כן מה כח בית דין יפה התם ממונא הכא
איסורא גידול בר רעילאי שדר לה גיטא
לדביתהו אזל שליחא אשכחה דהוה יתבה
ונולה אמר לה הא גיטיך אמרה ליה זיל
השתא (ו) מיהא ותא למחר אזל לגביה ואל'
פתח ואמר ברוך הטוב והמטיב אביי אמר
ברוך הטוב והמטיב ולא בטיל גיטא רבא
אמר ברוך הטוב והמטיב ובטיל גיטא במאי
קמ"פילו בגלוי דעתא בגיטא קמ"פילו דאביי
סבר גלוי דעתא בגיטא לאו מילתא היא
ורבא סבר גלוי דעתא בגיטא מילתא היא
אמר רבא מנא אמנא לה דרב ששת
אשקליה גיטא להווא גברא בעל כרחיה
ואמר להו לסהדי הכי אמר לכו רב ששת
לבטל גיטא ואצרכיה רב ששת גיטא אחרינא
ואביי אטו רב ששת מבטל גיטא דאינשי
הוה איהו בטליה והאי דקאמר להו הכי משום
דפניו ואמר אביי מנא אמנא לה דרב יהודה
אשקליה גיטא לתתיה דר' ימיה ביראה
ובטליה תנא אשקליה ובטליה הדר תנא
ואשקליה על כרחיה ואמר להו לסהדי
אותיבו קרי (ו) באוניכו וכתובו ליה ואי
סלקא דעתך גלוי דעתא בגיטא מילתא היא
הא חזו ליה דקא רהיש בתריהו ורבא היא
דקא רהיש בתריהו דאמר להו אשור הבו
לה הייא כי היכא דמשלם צערא דההוא
גברא (ו) ואמר אביי מנא אמנא לה דההוא
דאמר להו אי לא אתינא עד תלתין יומין
ליהוי גיטא אתא ופסקיה מברא אמר להו
חזו דאתאי חזו דאתאי ואמר שמואל לא
שמיה מתאי ורבא אטו התם לבטולי גיטא
בעי התם לקיומי תנאיה קא בעי והוא לא
איקיים תנאיה ההוא דאמר להו אי לא

יתומין אשבאו לחלוק בנכסי אביהן בית
דין מעמידין להן אפטרופוס (ו) ובוררים להן
חלק יפה הגדילו יכולין למחות ורב נחמן
דריה אמר הגדילו אין יכולין למחות דאם
כן מה כח בית דין יפה התם ממונא הכא
איסורא גידול בר רעילאי שדר לה גיטא
לדביתהו אזל שליחא אשכחה דהוה יתבה
ונולה אמר לה הא גיטיך אמרה ליה זיל
השתא (ו) מיהא ותא למחר אזל לגביה ואל'
פתח ואמר ברוך הטוב והמטיב אביי אמר
ברוך הטוב והמטיב ולא בטיל גיטא רבא
אמר ברוך הטוב והמטיב ובטיל גיטא במאי
קמ"פילו בגלוי דעתא בגיטא קמ"פילו דאביי
סבר גלוי דעתא בגיטא לאו מילתא היא
ורבא סבר גלוי דעתא בגיטא מילתא היא
אמר רבא מנא אמנא לה דרב ששת
אשקליה גיטא להווא גברא בעל כרחיה
ואמר להו לסהדי הכי אמר לכו רב ששת
לבטל גיטא ואצרכיה רב ששת גיטא אחרינא
ואביי אטו רב ששת מבטל גיטא דאינשי
הוה איהו בטליה והאי דקאמר להו הכי משום
דפניו ואמר אביי מנא אמנא לה דרב יהודה
אשקליה גיטא לתתיה דר' ימיה ביראה
ובטליה תנא אשקליה ובטליה הדר תנא
ואשקליה על כרחיה ואמר להו לסהדי
אותיבו קרי (ו) באוניכו וכתובו ליה ואי
סלקא דעתך גלוי דעתא בגיטא מילתא היא
הא חזו ליה דקא רהיש בתריהו ורבא היא
דקא רהיש בתריהו דאמר להו אשור הבו
לה הייא כי היכא דמשלם צערא דההוא
גברא (ו) ואמר אביי מנא אמנא לה דההוא
דאמר להו אי לא אתינא עד תלתין יומין
ליהוי גיטא אתא ופסקיה מברא אמר להו
חזו דאתאי חזו דאתאי ואמר שמואל לא
שמיה מתאי ורבא אטו התם לבטולי גיטא
בעי התם לקיומי תנאיה קא בעי והוא לא
איקיים תנאיה ההוא דאמר להו אי לא

עבדים אולכים צתרומה ויש לעובר צדק חלק יפה יומין
למאי ניהוש לה אי משום אונסא (ו) אין אונס בגיטין אי משום גלוי דעתא
בגיטא פלוגתא דאביי ורבא הוא ההוא דאמר להו אי לא נסיבנא לריש ירהא
דאדר ליהווי גיטא כי מטא ריש ירהא דאדר אמר להו אנא לריש ירהא
דניבן אמרי למאי ניהוש לה אי משום אונס אין אונס בגיטין אי משום
גלוי דעתא פלוגתא דאביי ורבא והלכתא בנחמן והלכתא בנחמן
עבדים אולכים צתרומה ויש לעובר צדק חלק יפה יומין
למאי ניהוש לה אי משום אונסא (ו) אין אונס בגיטין אי משום גלוי דעתא
בגיטא פלוגתא דאביי ורבא הוא ההוא דאמר להו אי לא נסיבנא לריש ירהא
דאדר ליהווי גיטא כי מטא ריש ירהא דאדר אמר להו אנא לריש ירהא
דניבן אמרי למאי ניהוש לה אי משום אונס אין אונס בגיטין אי משום
גלוי דעתא פלוגתא דאביי ורבא והלכתא בנחמן והלכתא בנחמן

(א) גינות סו: כמנות ק.
קדוש מב. (ב) ג"ה ובורר.
(ג) פ"י מן הכלל. (ד) כמנות
צ: לעיל ג' מ"ג ס"ג.
(ה) כמנות צ: לעיל ג'.
(ו) גמ"ל: למתק ט"ג. (ז) וכן
כמנות ק. (ח) צדפ"ר
הלא משמע. (ט) וצ"ע מוס'
כמנות ק. ד"ה צדפ"ר ומוס'
קדוש מב. ד"ה וצדפ"ר ומוס'
צ"ב ק: ד"ה ומוס' ומוס'.
(י) ס"א דרב נחמן ע"י רש"י.
(יא) צדפ"ר א"כ ע"ג כמנות
טעו.

הגהות הב"ח

(א) נ"ב קרי באורייתו:
(ב) תוס' ד"ה יתומין ותי'
לעובר דעתא לחלוק:

מוסף רש"י

בית דין מעמידין להן
אפטרופוס. לכל אחד ואחד
מן הקטנים (כמנות ק).
ובוררים להן חלק יפה.
ונזכר כל אפטרופוס חלק
אחד יפה לחלקו (בימות סו)
לכל אחד, יפה לה ויפה לה
(קדושין ט"ב) כל אפטרופוס
למנוק שלו (כמנות ק).
הגדילו: הומויני. ויכולין
למחות. ומתאם חלקיה
לפחות דעת מתאם בימות
(סו). נגולה. טויה. (סנהדרין
צ"ה). הייא. מהי. (שבת ק"ט)
ופסקיה מברא. מנא
הימם שלא מנא את המעשרות
(לעיל ז'). הנהר הפסקיה.
שהיה מתעורר מלז העיר
ולא יכול לעובר (כמנות ב).
חזו דאתאי. צנמיה (סו).
לא שמיה מתאי. דלא מני
עד הכא ואין טענה אונס
צנמיה יתעין מנימא אינשא.
אי נמי יש אונס מתאי. הא
קוינא בשעתא קמ"פילו
דכמות דהוי אונס צנמיה
הוא וינעי ליה לאמני
(לעיל ז'). והוי גיטא וס'
צנמיה לנמות לנמה וס'
לכמה נפסקת מהימס
(כמנות ב). אין אונס
בגיטין. אין טענה אונס
בגיטין (כמנות ב). אין אונס
יכול לעובר אונס צנמיה של
טעו (לעיל ז').

מוסף תוספות

א. וכוין דאפטר לחלוק
ברוך שאר החלוקות ע"פ
הגורל מפני מה מקילין על
אלו כ"כ לחלוק בלא גורל
ובלא שופת ב"ד. רש"י.
ב. במילתא דשייכא ביה.
מוס' כמנות ק. ד"ה וצדפ"ר.
ג. העובר פוסל ואינו
מאכיל. ת"ר הניח בנס אלו
ואלו אוכלין רש"י. אמר
זכרים יאלכו נקבות לא יאלכו
וכו' ואסיק טעמא משום
דעבדי להו תקנתא כדבר
נחמן. דא"כ אמר שמואל
יתומים שבאו לחלוק בבכסי
אביהן וכו' כלומר ונתונין
העבדים לחלוק הנזכרים
וניתנין לעובר כנגדן משאר
בכסים. רש"י. ד. שאלו
היה לו חלק בעבדים הי'
אוכלים בתרומה משאר היו
מכחישי. וצדפ"ר שאוכלין
ע"י חלוקה זו טילו העובר
חלק יפה בבכסים כנגדן
ודבטא להו עבדי להו.
ה. ומכריז עבדים
ליקח שדות. רש"י. ו. ב'
אין שולקין וכו' בלא הם אח
ממדה. רב אמר בטליה
מחלוקת ושמואל אמר
קמ"פין ומפ' רבני שמואל
קמ"פין שכל אחד יתן לו שליש מחלקו. ופר"ך לרב דאמר בטליה מחלוקת. מוס' כמנות ק. ד"ה וצדפ"ר. ד. דאית לי רב"י מה כח
ב"ד יפה. מוס' הא"ש. ח. ואת ומאי שנא דהכא איתא גלוי דעתא טפי מעובדא דלעיל דאמר' דלקיומי תנאי קא אתי. י"ל א"ה.
דאיכא למימר הכי, אלא הכי. כ"ן. ט. דק"ל כותיה קאמרי, דאפי' מקרי גלוי דעתא אפ"ה לאו מילתא היא. ר"ן.

דאמר להו אי לא נסיבנא מנא ועד תלתין יומין ליהוי גיטא
אונס אימרא אונס אמי ואינו צדכי סעודה ק"ל בשמעתיא קיימתיא כתרבות אין אונס בגיטין ואי משום אונסא אין אונס בגיטין אי משום גלוי דעתא פלוגתא דאביי ורבא הוא ההוא דאמר להו אי לא נסיבנא לריש ירהא דאדר ליהווי גיטא כי מטא ריש ירהא דאדר אמר להו אנא לריש ירהא דניבן אמרי למאי ניהוש לה אי משום אונס אין אונס בגיטין אי משום גלוי דעתא פלוגתא דאביי ורבא והלכתא בנחמן והלכתא בנחמן